

Dosarul nr.2ra-406/22
2-20056625-01-2ra-06042022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: O. Dvornic)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, A. Malfi, I. Dutca)

DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,

judecătorii – Maria Ghervas, Mariana Pitic, Victor Burduh, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „ Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ghergheleji (Moraru) Vladimir, intervenienți accesorii Moraru Diana, Ghergheleji Ilia, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina, executorul judecătoresc Iacob Miron, IP ”Servicii Publice” Departamentul Cadastru privind determinarea cotelor-părți ideale din imobil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, prin care s-a respins apelul declarat de OCN „ Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2021,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2020, OCN ”Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghergheleji (Moraru) Vladimir, intervenienți accesorii Moraru Diana, Ghergheleji Ilia, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina executorul judecătoresc Iacob Miron, IP ”Agenția Servicii Publice” privind determinarea cotelor-părți ideale din imobil și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 10 iulie 2018, s-a încasat de la Ghergheleji Vladimir în beneficiul OCN ”Super Credit” SRL suma de 18 385 lei.

În cadrul procedurii de executare a hotărârea s-a stabilit că Ghergheleji (Moraru) Vladimir este coproprietarul ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXX

Imobilul respectiv aparține în proprietate comună lui Vladimir Ghergheliji, Dianei Moraru, Ilia Ghergheleji, Anei Ghergheleji, Tamarei Moraru și Irinei Ghergheleji în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.1-8757 din 25 decembrie 2005.

În cadrul procedurii de executare executorului judecătoresc a recomandat adresarea în instanța de judecată cu cerere privind stabilirea cotelor-părți a coproprietarilor ap.XXX, situat în mun. Chișinău, str. XXX, în vederea determinării cotei-părți ideale a debitorului Ghergheleji Vladimir.

Reclamanta OCN "Super Credit" SRL a solicitat stabilirea cotei-părți ideale de 1/6 din apartamentul nr.XXX, situat pe str. XXX mun. Chișinău ce aparține coproprietarului Ghergheleji (Moraru) Vladimir,

- stabilirea regimului juridic ca proprietate comună în devălmășie a cotelor-părți ce aparțin coproprietarilor Moraru Diana, Ghergheleji Ilia, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina,

- dispunerea de către I.P. "Agenția Servicii Publice" a modificărilor în registrul bunurilor imobile,

- încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de OCN "Super Credit" SRL împotriva lui Ghergheleji (Moraru) Vladimir, intervenienți accesorii Moraru Diana, Ghergheleji Ilia, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina, executor judecătoresc Iacob Miron, IP "Agenția Servicii Publice" Departamentul Cadastru privind determinarea cotelor-părți ideale din imobil și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că potrivit titlului executoriu din 18 ianuarie 2017 se urmărește executarea silită a sumei de 18385 lei din contul lui Ghergheleji Vladimir.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, bunului imobil cu număr cadastral XXX din mun. Chișinău, str. XXX ap.XXX constituie proprietatea comună a lui Ghergheleji Ilia, Moraru Diana, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina, Moraru Vladimir, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.1- 8757.

Instanța a reținut că cotele părți ale coproprietarilor, nu sunt delimitate, fiind proprietatea comună în devălmășie a lui Ghergheleji Ilia, Moraru Diana, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina, Ghergheleji (Moraru) Vladimir.

Țintind cont de prevederile art. 571, 553 alin. (1) din Codul civil instanța a conchis că datoria trebuie să fie este proporțională cu intervenția în regimul juridic al dreptului de proprietate prin încetarea dreptului de proprietate în devălmășie și stabilirea dreptului de proprietate pe cote părți.

Instanța de fond a constatat că prin schimbarea regimului juridic al coproprietății din proprietate comună în devălmășie în proprietate comună pe cote părți este afectat dreptul de posesie și folosință a coproprietarilor în sensul limitării atributelor dreptului de proprietate a tuturor coproprietarilor.

La fel, nu a justificat prin probe, că modalitățile de executare silită întreprinse în ordinea statuată la art. 74 Cod de executare n-au dat efecte și documentul executoriu este imposibil de executat, întru asigurarea dreptului creditorului la un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 martie 2021, OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată a declarat apel solicitând admiterea

apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, s-a respins apelul declarat de OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2021.

La 24 februarie 2022, OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivare a invocat că instanțele investite cu judecarea fondului nu au stabilit corect situația de fapt.

Faptul că acest bun este deținut în proprietate comună în devălmășie de mai multe persoane, schimbarea regimului juridic al coproprietății ar facilita respectarea dreptului de proprietate al coproprietarilor, care nu au datorii față de careva creditori și rămâne neatins, pe când cota-parte cei aparține debitorului Ghergheleji Vladimir, poate fi urmărită în continuare de creditori până la stingerea datoriilor care acesta le are, și care răspunde cu absolut toate bunurile ce le deține în proprietate atât mobile cât și imobile.

Iar faptul că deține acest bun imobil împreună cu alți coproprietari nu este un impediment de a nu răspunde pentru obligațiile sale.

Până la moment debitorul Ghergheleji Vladimir, nu a întreprins nici o măsură în vederea stingerii datoriei sale, iar creditorul este în situația în care are o creanță care nu poate fi satisfăcută.

Astfel, soluția instanțelor inferioare de respingere pretențiilor reclamantului ce țin de stabilirea cotei-părți ideale din apartamentul este neîntemeiată și pripită.

Recurentul a invocat că creanțele nu pot fi recuperate din motiv că debitorul se eschivează prin toate mijloacele posibile de a nu răspunde pentru obligațiile sale, iar cota parte cei aparține cu drept de coproprietar din bunul imobil, este unicul bun care la moment îl deține în coproprietate cu mai multe persoane, din acest motiv este necesar de a fi schimbat regimul juridic al proprietății, pentru a fi urmărită doar cota-parte cei aparține lui Ghergheleji Vladimir.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit dovezii de la fila dosarului 149 instanța de apel a expediat participanților la proces decizia motivată la 01 februarie 2022, respectiv, cererea de recurs declarată la 24 februarie 2022, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 06 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 11 aprilie 2022, potrivit avizelor de recepție de la fila dosarului 158-195.

Până la data examinării recursului, intimații referință nu au depus.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2022 recursul declarat OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată, a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora, pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie, pentru a permite instanței verificarea legalității deciziei atacate.

Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat, pe baza înscrisurilor prezente la dosar.

În esență, reprezentantul recurenților și intimatului au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părții adverse.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, §§ 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, §§ 66 și 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, §§ 33 – 34).

În §§ 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 ce vizează excepția de neconstituționalitate a art. 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile art. 6 CEDO, chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență, nu este afectat accesul liber la justiție.

Astfel, verificând decizia contestată, în lipsa părților, în raport cu criticile formulate în recurs, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul reține că prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 29 noiembrie 2016, s-a încasat de la Ghergheleji Vladimir în beneficiul OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată suma de 18 385 lei.

Deci, Ghergheleji Vladimir are o datorie față de OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată, confirmată prin hotărârea definitivă și irevocabilă.

Prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 18 ianuarie 2017, s-a intentat procedura de executare în temeiul documentului executoriu nr.2-4432/16 din 29 noiembrie 2016, fiind aplicate interdicții în temeiul art. 63 din Codul de executare.

În cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc a stabilit că Ghergheleji Vladimir este coproprietar a apartamentului nr.40 situat pe str. Albișoara, 76/7, mun. Chișinău.

Colegiul constată că în speță, OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată în calitate de creditor are un drept de creanță față de debitorul Ghergheleji Vladimir, rezultat dintr-un raport juridic de obligație.

Creanța pe care o are OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată față de Ghergheleji Vladimir este certă, lichidă, cuantumul datoriei fiind stabilit expres și este exigibilă, fiind pusă în executare silită.

Debitorul Ghergheleji Vladimir nu a executat benevol documentul executoriu nr.2-4432/16 din 29 noiembrie 2016, refuzând să execute obligațiile de achitare a datoriei.

Astfel, OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată în calitate de creditor, în scopul stingerii datoriei a depus în instanța de judecată a acțiune prin care a solicitat urmărirea cotei-părți a lui Ghergheleji Vladimir din apartamentul nr. XXX situat pe str. XXX, mun. Chișinău.

În condițiile art.500 alin. (2) și (3) din Codul civil dreptul de proprietate este perpetuu.

Dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț.

În baza art.543 alin. (1) din Codul civil, proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

Potrivit extrasului din Registrul Bunurilor Imobile apartamentul nr.XXX situat pe str. XXX, mun. Chișinău aparține cu drept de proprietate lui Ghergheleji Ilia, Moraru Diana, Ghergheleji Ana, Ghergheleji (Moraru) Vladimir, Moraru Tamara și Ghergheleji Irina, dobândit în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.1-8757 din 25 decembrie 2005.

Ca urmare, creditorul OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată este în drept să pretindă asupra drepturilor din patrimoniul deținut de debitor.

În speță, Ghergheleji Vladimir are o datorie personală, iar potrivit art.553 alin. (1) din Codul civil creditorii unui coproprietar pot urmări cota-parte ideală a acestuia din bunurile proprietate comună pe cote-părți sau pot cere instanței de judecată partajarea bunului, caz în care urmărirea se face asupra părții din bun sau, după caz, asupra sumei de bani convenite debitorului.

Însă, pentru o datorie personală a debitorului nu se pot face acte de executare asupra unui imobil, care se află în proprietatea comună cu alte persoane și ca urmare, creditorul poate să urmărească cota parte determinată din bunul comun.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

La caz, instanța de recurs conchide că OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată a justificat acțiunea de determinare a cotei părți ideale a intimatului, însă în realizarea dreptului său nu a determinat corect domeniul de aplicare a acțiunii.

În condițiile art. 892 alin. (1) din Codul civil creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său și independent de voința acestuia, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite.

Deci, rezultă că acțiunea oblică reprezintă un mijloc de protecție a drepturilor creditorului, fiind un mecanism de recuperare a creanțelor, în urma neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor contractate.

Prin urmare, dreptul de a sesiza instanța de judecată cu o acțiune oblică îl are creditorul, care este în drept de a exercita drepturile debitorului.

Colegiul reține că în prezenta acțiune OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată și-a îndreptat pretențiile împotriva persoanei care pretinde ca este debitorul său, Ghergheleji Vladimir, dar nu a acționat în numele acestuia, așa cum prevede dispoziția art. 892 alin. (1) din Codul civil.

Or, în raportul juridic invocat, reclamantul a înaintat acțiunea împotriva propriului debitor, în interesele căruia de fapt urma să acționeze, iar calitatea procesuală de pârâți urma să o aibă coproprietarii apartamentului asupra căreia creditorul are cerințe.

Apartamentul nr. XXX cu numărul cadastral XXX situat pe str. XXX, mun. Chișinău este o proprietate comună dobândită de intimat împreună cu Ghergheleji Ilia, Moraru Diana, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara și Ghergheleji Irina în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.1-8757 din 25 decembrie 2005.

Potrivit art.544 alin.(1) din Codul civil proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie).

Conform art.545 alin. (1) din Codul civil, fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun. Cotele-părți sunt prezumate a fi egale până la probă contrară. Dacă bunul a fost dobândit printr-un act juridic, nu se va putea face probă contrară decât prin înscrisuri.

Respectiv, pentru a fi stabilite cotele-părți ideale din apartamentul nr.XXX cu numărul cadastral XXX situat pe str. XXX, mun. Chișinău, OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată în calitate de creditor urma să înainteze în instanță o acțiune oblică în numele debitorului împotriva persoanelor opozabile debitorului, adică coproprietarii Ghergheleji Ilia, Moraru Diana, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara și Ghergheleji Irina care urmau să aibă calitatea procesuală de pârâți și nicidecum de intervenienți accesorii.

Ori, prezenta acțiune nu are un astfel de caracter, ci este o acțiune patrimonială care afectează drepturile celorlalte persoane din patrimoniul deținut în proprietate comună.

Deci, în condițiile în care doar Ghergheleji Vladimir este debitor al reclamantei, și s-a dovedit că acesta deține o cotă parte dintr-un imobil care poate fi urmărită, în vederea stingerii creanței OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată urma să depună o acțiune prin prisma art.553 coroborat cu art. 892 din Codul civil, potrivit căreia creditorii pot exercita toate drepturile și acțiunile debitorului lor, dacă refuză să le exercite.

Din motivele expuse, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de OCN „Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021 și hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2021, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „ Super Credit” Societate cu Răspundere Limitată, împotriva lui Ghergheleji Vladimir, intervenienți accesorii Moraru Diana, Ghergheleji Ilia, Ghergheleji Ana, Moraru Tamara, Ghergheleji Irina, executorul judecătoresc Iacob Miron, IP ”Servicii Publice” Departamentul Cadastru privind determinarea cotelor-părți ideale din imobil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari